

generaal 't Serclaes de Tilly, ze t. j. 1632 op de Zweedsche troepen van Gustaaf-Adolf veroverden. Ook is het verhaal over deze rampspoedige dagen, dat hij in een lijvig boek neerpende, een geschiedkundige bron van eerste gehalte, welke niet weinig bijdroeg om den naam van Tilly te wasschen van alle vlek in de schuld dezer onmenschenlijke wandaad, hem door de protestansche schrijvers moedwillig aangewreven.

Bandhauer werd naderhand proost van Chotieschow, een nonnenklooster dat afhing van de abdij Tepl. Daar moet hij onder stoffelijk en geestelijk opzicht als een voorman worden gehuldigd. Tevens wist hij de onafhankelijkheid der proosten van Chotieschow van den vader-abt van Tepl bij de overheden der Orde van Premonstreit te bewerken. Meerdere schriften van geschiedkundigen en stichtenden aard heeft zijn vruchtbare pen nagelaten, welke thans in de kloosterbibliotheek van Tepl worden bewaard en alle van belang zijn om de kerkelijke gebeurtenissen van zijn tijd en zijn land beter te doen kennen.

Dr. Pitschmann levert in deze bladzijden een levendig beeld van zijn strijdlustigen confrater en diens zeer bewogen leven, waarbij, aan de hand van kloosterarchief en bibliotheek, hij allerhande zeer belangrijk materiaal brengt voor de geschiedenis der Orde.

Dr Petrus Möhler, *Die Prämonstratenser der Sudeten-Länder in den Hussitenwirren 1409-1434, mit besonderer Berücksichtigung Bisschofs Johann von Leitomyssl (ib., 135-170).*

Rijk gedocumenteerde studie over den langen nasleep van zedelijke en stoffelijke ellende welke de ketterij van Hüss teweegbracht in Bohemen, Moravië en Silesiën, inzonderheid voor de talrijke Premonstratenser kloosters in die landen. Wonderverloop: aan den kant der opstandelingen, een witheer, afvallig kloosterling der abdij van Selau; aan den kant der kerkgetrouwen, een witheer, Jan van Leitomyssl, bisschop van Olmütz en kardinaal. Dr Möhler, die wel op de hoogte schijnt van alle bewijsgronden, en het verloop der gebeurtenissen passend aanknoopt bij de algemeene geschiedenis, schildert knap ineengedrongen de werkzaamheid van den grooten bisschop tijdens het Concilie van Basel en zijn onverdroten strijd met woord en zwaard, om, vooral in Moravië, den invloed der Hussieten stop te zetten en het oude geloof weer in eer te herstellen. Deze schrijver lijkt me de aangewezen man om ons de afdoende levensschets te brengen van die wonderbaar veelvuldige figuur die is: Jan van Leitomyssl. Te meer daar de witheeren van Tepl, te